

9 Zooma in, zooma ut

Vad?

Det här är ett verktyg som hjälper dig att sätta en uppgift som du arbetar med i ett bredare perspektiv. Du får ett helhetsperspektiv genom att titta både på detaljer och kringliggande system.

Tid?

60 minuter, beroende på uppgiften och var i processen du befinner dig.

Varför?

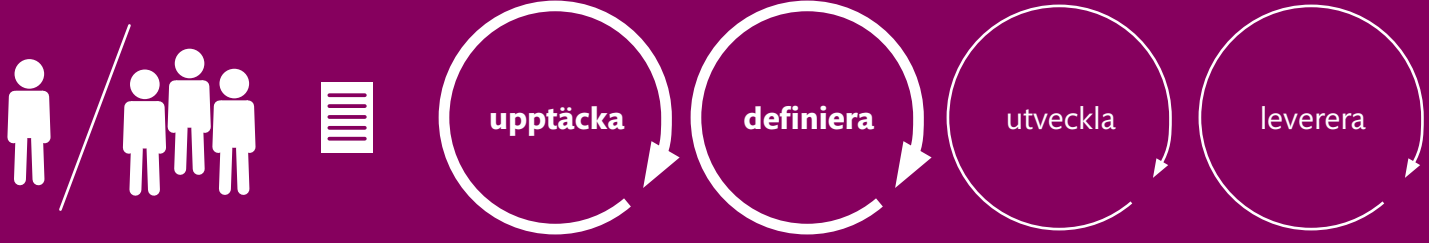
Har du någonsin känt att du inte kommer vidare med en uppgift (problem, utmaning eller fråga)? Det här verktyget får dig att lyfta blicken och se på uppgiften ifråga från olika vinklar. Vilka system påverkar det vilka detaljer spelar roll? Detta verktyg utmanar dig att zooma ut för att se hur det hänger ihop med andra system och aktörer. Genom att zooma in på uppgiften får du också förståelse för hur uppgiften direkt påverkar människor som berörs av den. Du kan använda verktyget i olika delar av en process, dels för att få flera perspektiv på en och samma uppgift, dels för att kickstarta kreativitet.

Vad behövs?

Varje deltagare behöver ett arbetsblad och penna. Som facilitator är det bra om du tittar på exemplet som finns i anslutning till arbetsbladet. Vi rekommenderar även att du tittar på den film som vi tipsar om nedan.

Hur?

1. Definiera uppgiften som du eller gruppen ska arbeta med.
2. Berätta att ni kommer zooma in och ut på uppgiften för att upptäcka nya perspektiv.
3. Använd arbetsbladet som följer med detta verktyg. Om gruppen ska arbeta tillsammans så kan du också välja att rita strukturen på en whiteboardtavla, så att alla kan se.
4. Skriv ner uppgiften vid "nivå 0".
5. Börja med att zooma ut, genom att ta ett steg ut från uppgiften. Vilka kringliggande strukturer (system, aktörer eller liknande) finns och hur påverkar de uppgiften? För varje nivå tar du ett steg uppåt och utåt.
6. Sedan zoomar du in genom att titta på hur människor påverkas av uppgiften ifråga. För varje nivå tar du ett steg inåt.
7. Om antalet nivåer på arbetsbladet inte räcker till, är det helt okej att fortsätta så länge som det finns nya steg att ta.

8. Utmana dig själv och gruppen när det blir svårt att zooma in och ut. Låt det ta tid, välkomna galna idéer och var försiktig med negativ kritik. Det finns inget rätt eller fel!

9. Kom också ihåg att alla är olika. Vi ser olika saker och uppfattar system och detaljer på olika sätt och detta kan leda till intressanta diskussioner.

10. När ni är klara har ni en lista på olika nivåer där ni kan närma er uppgiften och eventuella utmaningar. Använd listan för att skapa nya lösningar och idéer.

Tips!

Detta verktyg är inspirerat av den korta filmen Powers of Ten, som skapades av Charles och Ray Eames 1977. Charles och Ray var designers och filmen handlar om sakers relativa storlek i universum och effekten av att lägga till en nolla. Länken till filmen finns i referenserna samt mer information om Charles och Ray Eames arbete. Filmen illustrerar hur vi alla är en del av andra system och miljöer som påverkar oss, även om vi inte direkt kan se det. Det är en visualisering av vetenskapen för att göra den mer lättillgänglig för allmänheten.

Läs mera

Eames, C., & Eames, R. (1977). *Powers of Ten* [Film]. USA: Eames Office. Hämtad från <http://www.eamesoffice.com/the-work/powers-of-ten/>

Stanford University Institute of Design. (2011). *Bootcamp Bootleg*. Hämtad 2015-10-02 från <http://dschool.stanford.edu/wp-content/uploads/2011/03/BootcampBootleg2010v2SLIM.pdf>

Arbetsblad: Zooma in, zooma ut

Nivå 5

Nivå 4

Nivå 3

Nivå 2

Nivå 1

Nivå 0

Nivå -1

Nivå -2

Nivå -3

Nivå -4

Nivå -5

Exempel

Nivå 5 Hälsa- och sjukvårdssystemet på nationell nivå

Nivå 4 Hälsa- och sjukvården i Stockholms läns landsting (eller annan regional motsvarighet)

Nivå 3 Hela sjukhuset och hälsa- och sjukvårdspersonalen

Nivå 2 Akutmottagningen

Nivå 1 Vänttrummet

Nivå 0 Förbättra patientens upplevelse av att vänta på akuten

Nivå -1 Patienterna i vänttrummet och personalen på akutmottagningen

Nivå -2 En patient på akutmottagningen

Nivå -3 Patientens sjukdom

Nivå -4 Patientens vardagliga liv med arbete och familj

Nivå -5 Känsloerna och tankarna som patienten har när hen väntar